

Innst. S. nr. 104

(2005-2006)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

St.prp. nr. 31 (2005-2006)

Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godkjenning av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 871/2004 og rådsbeslutning 2005/211/JIS om innføring av visse nye funksjoner i Schengen informasjonssystem, herunder i kampen mot terrorisme)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Innledning

EUs Råd vedtok 29. april 2004 forordning (EF) nr. 871/2004 og 24. februar 2005 beslutning 2005/211/JIS (justis- og innenrikssaker) om innføring av visse nye funksjoner i Schengen informasjonssystem.

Schengen informasjonssystem (SIS) er et databasert register til bruk i alle land som deltar i Schengen-samarbeidet. Norge tar del i samarbeidet i SIS som følge av Schengen-avtalen. På nærmere bestemte vilkår kan medlemslandene utveksle visse typer informasjon via registeret. Opplysninger om personer kan bare registreres i SIS for bestemte formål som er nøye regulert i Schengen-konvensjonen. Funksjonaliteten i datasystemet sikrer Schengen-landenes myndigheter mulighet for automatisert søking i innberettede opplysninger om personer og gjenstander, bl.a. ved utøvelse av ytre grensekontroll, for politiets etterforskning i straffesaker, og for å sikre offentlig orden og sikkerhet.

Gjennomføring av endringene i SIS vil kreve endringer i lov om Schengen informasjonssystem. I samsvar med Grunnloven § 26 annet ledd og avtalen om tilknytning til Schengen-regelverket, er det derfor ved underretning til EU om norsk godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket tatt forbehold om Stortingets samtykke.

Bakgrunn

EUs handlingsplan mot terrorisme legger betydelig vekt på å forsterke innsatsen mot terrorisme gjennom en rekke ulike tiltak og virkemidler. En styrking av samarbeidet mellom politimyndigheter og påtalemyndigheter i medlemslandene inngår som et vesentlig element i handlingsplanen. Et ledd i dette arbeidet er å forbedre reglene om anvendelse av SIS, slik at systemet blir et mer effektivt redskap i kampen mot kriminalitet og for å avverge terrorhandlinger.

Rettsaktene går i korte trekk ut på å endre reglene i Schengen-konvensjonen om SIS for å:

- åpne adgang til å registrere at en person som er etterlyst internasjonalt siktet for en forbrytelse, har rømt fra frihetsberøvelse
- utvide listen over de gjenstander som kan registreres fordi de er meldt stjålet eller på annen måte bortkommet i forbindelse med en forbrytelse
- gi hjemmel for å lagre og utveksle supplerende opplysninger om personer og gjenstander som ikke direkte faller inn under SIS-registeret, men som det er nødvendig å utveksle for å kunne fullføre et rettslig samarbeid mellom to eller flere Schengenland om utlevering av en lovbrøyer eller tilbakeføring av en gjenstand
- utvide antallet offentlige organer som har adgang til å søke direkte i SIS etter opplysninger. Utvidelsen dreier seg om myndigheter med ansvar for å igangsette straffeprosessuell etterforskning. I tillegg vil utlendingsmyndigheter få anledning til å søke etter opplysninger om stjålne eller forsvunne blankodokumenter eller legitimasjonsdokumenter
- pålegge plikt til å registrere overføringer eller søk etter opplysninger i SIS for å kunne kontrollere at søkene er lovlige
- forenkle og bedre oversikten over regler om sletting av opplysninger i SIS.

I tillegg til disse endringene i SIS er det ved forordning vedtatt en ytterligere endring i Schengen-konvensjonen for å sikre at nasjonale myndigheter med ansvar for registrering av motorkjøretøy skal kunne søke i SIS for å avdekke om et motorkjøretøy er meldt stjålet eller forsvunnet.

Forholdet til norsk rett

Reglene om etablering, drift og bruk av Schengen informasjonssystem i norsk rett er gitt i lov av 16. juli 1999 nr. 66, jf. Ot.prp. nr. 56 (1998-1999). Loven bygger på bestemmelsene om SIS slik de fremgår av Schengen-konvensjonen. I forbindelse med lovarbeidet den gang la regjeringen vekt på at Stortinget skulle ha anledning til å vurdere de prinsipielle spørsmålene som knytter seg til registrering og utveksling av personopplysningene i SIS. Samtidig var det et ønske om å samle alle regler som gjelder SIS på ett sted, slik at oversiktligheten og tilgjengeligheten skulle bli best mulig.

I Ot.prp. nr. 35 (2005-2006) foreslås endringer i lov om Schengen informasjonssystem for å gjennomføre innholdet i forordningen og beslutningen i norsk rett.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Innføring av enkelte nye regler for registrering, søk og bruk av opplysninger i SIS kan ikke sees å ville innebære nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser utover det som ble angitt ved etablering av systemet.

Departementets konklusjon og tilråding

Schengen-avtalen forutsetter at partene anvender samme regelverk. Dette forutsetter at Norge godtar og innarbeider i nasjonal rett innholdet i EUs vedtak som er en videreutvikling av Schengen-regelverket. Norge bør fortsatt være en fullverdig partner i dette samarbeidet og basere samarbeidet med de øvrige Schengen-land på felles regler om grensekontroll og politisamarbeid. Samarbeidet om forebygging og bekjempelse av terrorhandlinger er et prioritert samarbeidsområde for norske myndigheter.

Justisdepartementet tilrår at Norge godtar innholdet i rådsforordning (EF) nr. 871/2004 og rådsbeslutning 2005/211/JIS om innføring av visse nye funksjoner i Schengen informasjonssystem. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Anne Marit Bjørnflaten,

Thomas Breen, Ingrid Heggø og Hilde Magnusson Lydvo, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen, Solveig Horne og Thore A. Nistad, fra Høyre, Elisabeth Aspaker og André Oktay Dahl, og fra Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo, viser til departementets redegjørelse i St.prp. nr. 31 (2005-2006). Komiteen mener en styrking av samarbeidet mellom politimyndigheter og påtalemyndigheter i medlemslandene inngår som et vesentlig element i EUs handlingsplan mot terrorisme. Komiteen er enig i at som et ledd i dette arbeidet bør reglene om anvendelse av SIS forbedres, slik at systemet blir et mer effektivt redskap i kampen mot kriminalitet og avverging av terrorhandlinger.

Komiteen viser til at en utvidelse av registreringsadgangen er å øke effektiviteten i det internasjonale politisamarbeidet, for derved å oppklare flere straffesaker med internasjonale forgreininger.

Videre viser komiteen til at forslaget også innebærer at Norge fortsatt vil være en fullverdig partner i dette samarbeidet og baserer samarbeidet med de øvrige Schengen-land på felles regler om grensekontroll og politisamarbeid.

Komiteen er positiv til departementets fremlagte forslag og har for øvrig ingen merknader til spørsmålet om samtykke til godkjenning av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 871/2004 og rådsbeslutning 2005/211/JIS om innføring av visse nye funksjoner i Schengen informasjonssystem, herunder i kampen mot terrorisme).

UTENRIKSKOMITEENS MERKNADER

Komiteens utkast til innstilling ble 16. februar 2006 oversendt utenrikskomiteen til uttalelse. Utenrikskomiteen opplyste i brev av 1. mars 2006 at komiteen ikke hadde merknader til utkastet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 871/2004 og rådsbeslutning 2005/211/JIS om innføring av visse nye funksjoner i Schengen informasjonssystem, herunder i kampen mot terrorisme).

Oslo, i justiskomiteen, den 7. mars 2006

Anne Marit Bjørnflaten
leder

Hilde Magnusson Lydvo
ordfører